

Advanced Soil Mechanics

مقدمه

✓ خاکهای فروریزی (خاکهای رمبنده)

✓ خاکهای قابل تورم (خاکهای آماسی)

✓ خاکهای واگرا

✓ خاکهای آلی

✓ محل دفن زباله‌های شهری

دانشگاه صنعتی سیرجان

مکانیک خاک پیشرفته

1

خاکهای رمبنده

دانشگاه صنعتی سیرجان

مکانیک خاک پیشرفته

2

Advanced Soil Mechanics

خاک‌های رمبنده

✓ خاکهای رمبنده (فروریزی)، خاکهای غیر اشباعی هستند که در هنگام اشباع شدن، تغییر حجم زیادی در آنها به وجود می‌آید.

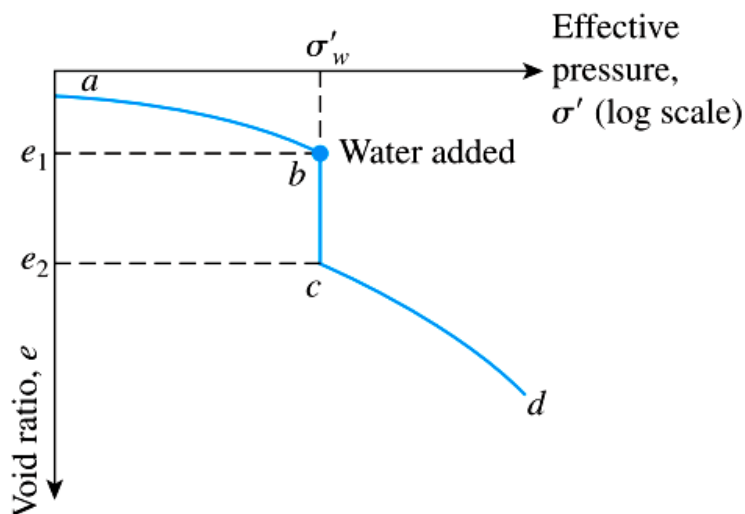
✓ این تغییر حجم می‌تواند ناشی از اعمال بار اضافی باشد و یا نباشد.

دانشگاه صنعتی سیرجان

مکانیک خاک پیشرفته

3

خاک‌های رمبنده

دانشگاه صنعتی سیرجان

مکانیک خاک پیشرفته

4

© Ali Reza Ghanizadeh, PhD

Advanced Soil Mechanics

مکانیک خاک پیشرفته

فصل، هفتم: خاک های مسئله دار

علیرضا غنی زاده

دانشیار دانشکده مهندسی عمران - دانشگاه صنعتی سیرجان

خاک های رمبنده

- ✓ شالوده هایی که در روی چنین خاکهایی احداث می شوند، در صورت به اشباع در آمدن خاک به علت یک رطوبت غیر منتظره، ممکن است تحت نشست زیاد و ناگهانی قرار گیرند.
- ✓ این رطوبت ممکن است ناشی از عوامل و منابع مختلف باشد، نظیر:
  - لوله های آبرسانی شکسته
  - نشست از لوله های فاضلاب
  - نشست از مخازن آب و یا استخرهای شنا
  - بالا آمدن تدریجی تراز آب زیرزمینی
- ✓ نشست خاکهای رمبنده (فروریزی) معمولاً باعث خسارت های سازه ای قابل توجه می شود. بنابراین شناسایی خاکهای رمبنده در حین شناسایی های صحرایی بسیار حایز اهمیت است.

Advanced Soil Mechanics

منشأ پدایش خاک‌های رمبنده

- ✓ اکثر خاکهای رمبنده طبیعی، باد رفت هستند.
- ✓ بادرفتها خاکهای حمل و رسوب داده شده توسط باد می‌باشند، نظیر ماسه بادی و نهشته‌های خاکسترهای آتشفشانی.
- ✓ این نهشته‌ها دارای نسبت تخلخل بزرگ و وزن مخصوص کم هستند و چسبندگی آنها صفر و یا ناچیز است.
- ✓ ماسه بادی نهشته‌ای از ذرات به اندازه لای است. چسبندگی ماسه بادی به علت ذرات رسی احاطه کننده دانه‌های با اندازه لای است که آنها را در حالت غیر اشباع در وضعیت تقریباً پایدار نگه می‌دارد. چسبندگی می‌تواند به علت ظهور مواد شیمیایی رسوب داده شده توسط آب باران نیز باشد.
- ✓ وقتی که خاک اشباع می‌شود، رسهای احاطه کننده ذرات مقاومت خود را از دست می‌دهند و در نتیجه خاک ناپایدار شده و ساختار خود را از دست می‌دهد.

دانشگاه صنعتی سیرجان

مکانیک خاک پیشرفته

7

منشأ پدایش خاک‌های رمبنده

- ✓ خاکهای رمبنده همچین می‌توانند از خاکهای برجا باشند که حاصل هوازدگی سنگها هستند.
- ✓ فرآیند هوازدگی، خاکهایی با دانه‌بندی عریض (خوب‌دانه‌بندی شده) تولید می‌کند. ذرات کلوئیدی و یا محلول این خاکها در اثر نفوذ آب باران شسته شده و در نتیجه تخلخل بزرگی در خاک ایجاد کرده و در آن وضعیت ناپایداری به وجود می‌آورند.
- ✓ نوع دیگری از خاکهای رمبنده (فروریزی)، رسوبات ناشی از سیلابهای گل آلود می‌باشند. این رسوبات در صورتی که خشک شوند، دارای تخلخل بالایی خواهند بود.

دانشگاه صنعتی سیرجان

مکانیک خاک پیشرفته

8

Advanced Soil Mechanics

ارزیابی پتانسیل رمبندگی خاک

- ✓ جنینگز، و نایت (۱۹۷۵) روشی برای تعیین پتانسیل رمبندگی یک خاک معرفی کردند.
- ✓ پتانسیل رمبندگی را می‌توان با انجام آزمایش تحکیم مظاعف بر روی یک نمونه دست نخورده خاک در رطوبت طبیعی، تعیین کرد.
- ✓ برای این کار نمونه در حلقه آزمایش تحکیم قرار می‌گیرد و بار با افزایش پله ای تا فشاری در حدود ۲۰۰ کیلو نیوتن بر مترمربع بر آن اعمال می‌شود (فشار $\sigma'_w = 200$). در این فشار نمونه به حالت اشباع درآمده و ۲۴ ساعت به حال خود گذاشته می‌شود. در این آزمایش تخلخل های e_1, e_2 قبل و بعد از اشباع کردن به دست می‌آیند.

دانشگاه صنعتی سیرجان

مکانیک خاک پیشرفته

9

ارزیابی پتانسیل رمبندگی خاک

$$C_p = \Delta \varepsilon = \frac{e_1 - e_2}{1 + e_o}$$

where

e_o = natural void ratio of the soil

$\Delta \varepsilon$ = vertical strain

C_p (%)	Severity of problem
0-1	No problem
1-5	Moderate trouble
5-10	Trouble
10-20	Severe trouble
20	Very severe trouble

^aBased on data from Clemence, S. P., and Finbarr, A. O. (1981). "Design Considerations for Collapsible Soils," *Journal of the Geotechnical Engineering Division, American Society of Civil Engineers*, Vol. 107, GT3 pp. 305-317.

دانشگاه صنعتی سیرجان

مکانیک خاک پیشرفته

10

Advanced Soil Mechanics

ارزیابی پتانسیل رمبندگی خاک

ASTM D 5333

$$I_c = \frac{\Delta e}{1 + e_o} \cdot 100$$

Degree of Specimen Collapse	Collapse Index I_c , %
None	0
Slight	0.1 to 2.0
Moderate	2.1 to 6.0
Moderately severe	6.1 to 10.0
Severe	>10

ASTM D 5333: Measurement of Collapse Potential of Soils

دانشگاه صنعتی سیرجان

مکانیک خاک پیشرفته

11

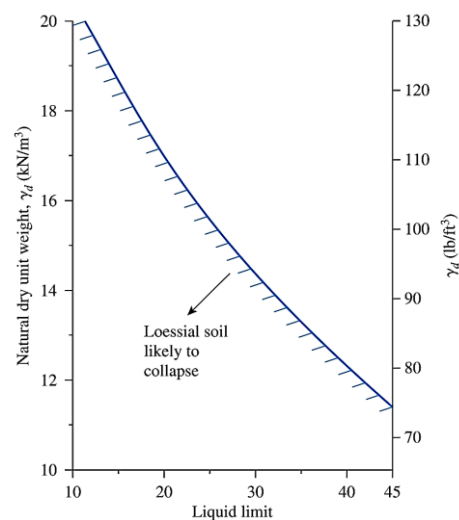
ارزیابی پتانسیل رمبندگی خاک

Holtz and Hilf (1961)

$$\gamma_d \leq \frac{G_s \gamma_w}{1 + e_o} = \frac{G_s \gamma_w}{1 + (LL)(G_s)}$$

$$G_s = 2.65$$

دانشگاه صنعتی سیرجان

مکانیک خاک پیشرفته

12

Advanced Soil Mechanics

ارزیابی پتانسیل رمبندگی خاک

Feda (1964)

$$K_L = \frac{w_o}{S_r} - \frac{PL}{PI}$$

w_o : natural water content,
 S_r : natural degree of saturation,
 PL : plastic limit, and
 PI : plasticity index.

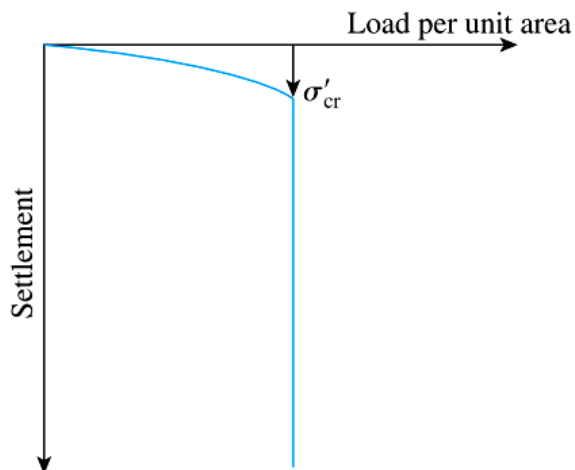
For $S_r = 100\%$, if $K_L = 0.85$, the soil is a subsident soil.

دانشگاه صنعتی سیرجان

مکانیک خاک پیشرفته

13

طراحی شالوده بر روی خاک های رمبنده – خاک های غیر حساس به رطوبت

$$\sigma'_{all} = \frac{\sigma'_{cr}}{FS}$$

σ'_{all} = allowable soil pressure
 FS = factor of safety

دانشگاه صنعتی سیرجان

مکانیک خاک پیشرفته

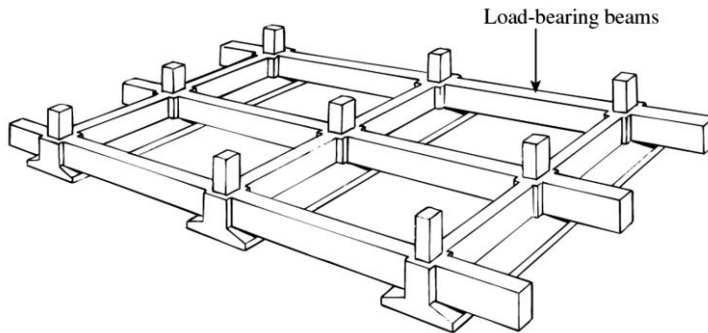
14

Advanced Soil Mechanics

احداث شالوده بر روی خاکهای رمبنده (فروریزی)

✓ در اغلب موارد برای کاهش نشستهای نسبی، طراحان ترجیح می دهند به جای استفاده از شالوده تک، از شالوده های پیوسته استفاده نمایند. در شکل روشی برای پیوسته کردن شالوده ها نشان داده شده است. در این شالوده در یک امتداد از شالوده نواری و در امتداد دیگر از تیرهای خمشی استفاده شده است.

دانشگاه صنعتی سیرجان

مکانیک خاک پیشرفته

15

احداث شالوده بر روی خاکهای رمبنده (فروریزی)

✓ در ساخت سازه های سنگین، (نظیر سیلوهای ذخیره دانه های نباتی) در روی خاکهای رمبنده، گاهی مواقع نشستی تا حدود 0.3 متر مجاز است. در این حالت فرض می شود که خطر کج شدن سازه وجود ندارد (یعنی بار وارد از سازه بر روی شالوده دارای برون محوری نمی باشد).

✓ در احداث سازه های سنگین بر روی خاکهای رمبنده باید بی نهایت دقت کرد. در صورتی که نشست زیادی قابل انتظار باشد، می توان از شمع و یا پایه های عمیق استفاده نمود. در این حالت بار به لایه های محکم تحتانی انتقال می یابد.

دانشگاه صنعتی سیرجان

مکانیک خاک پیشرفته

16

Advanced Soil Mechanics

روش‌های بهسازی خاکهای رمبنده (فروریزی)

✓ اگر عمق مرطوب شدن در حدود $1/5$ تا 2 از سطح زمین باشد، قبل از احداث شالوده این عمق را می‌توان مرطوب و سپس توسط غلتک متراکم کرد. در روی خاک متراکم شده می‌توان از شالوده تک و یا گسترده استفاده نمود.

✓ در چنین حالتی تراکم دینامیکی بسیار مفید می‌باشد. در تراکم دینامیکی یک وزنه سنگین از ارتفاعی معادل $7/5$ تا $30/5$ متر بر روی خاک پرتاب می‌شود. موج فشار ناشی از این پرتاب باعث تراکم خاک (حتی لایه‌های عمیق) می‌شود.

احداث شالوده بر روی خاکهای رمبنده (فروریزی)

✓ در صورت مناسب بودن شرایط، می‌توان گود برداشته شده برای احداث شالوده را با محلول سیلیکات سدیم و یا کلرید کلسیم، آب اندازی کرد. این محلولهای شیمیایی باعث پایداری خاک می‌شوند.

✓ این روش وقتی موفقیت آمیز است که محلول شیمیایی تا عمق مطلوب در خاک نفوذ نماید. در نتیجه این روش بیشتر قابل استفاده برای نهشته‌های ماسه‌ای ریز می‌باشد.

✓ سیلیکاتها گران هستند و به ندرت از آنها استفاده می‌شود.

Advanced Soil Mechanics

احداث شالوده بر روی خاکهای رمبنده (فروریزی)

✓ وقتی که لایه خاک احتمال مرطوب شدن تا عمق ۱۰ متری را داراست، قبل از احداث شالوده از روشهای مختلفی می توان برای پایداری خاک استفاده نمود.

✓ دو روش از این روشها، تراکم ارتعاشی و آب اندازی می باشند.

✓ در خاکها با زهکشی آزاد، تراکم ارتعاشی نتایج موفقیت آمیزی داده است. روش آب اندازی در مناطقی مورد استفاده قرار می گیرد که لایه نفوذ ناپذیر وجود نداشته باشد.

احداث شالوده بر روی خاکهای رمبنده (فروریزی)

✓ اگر رمبیدن (فروریزش) خاک قبل از احداث شالوده امکان پذیر نباشد (یعنی امکان پیش فروریزش نباشد)، شالوده را می توان در عمقی که خطر رمبیدن ندارد، ساخت. در این حالت ممکن است احتیاج به استفاده از شمع و یا پایه های عمیق باشد.

✓ گاهی مواقع استفاده از ستونهای سنگی که به روش ارتعاشی در زمین کوبیده شده اند، می تواند مورد توجه قرار گیرد.

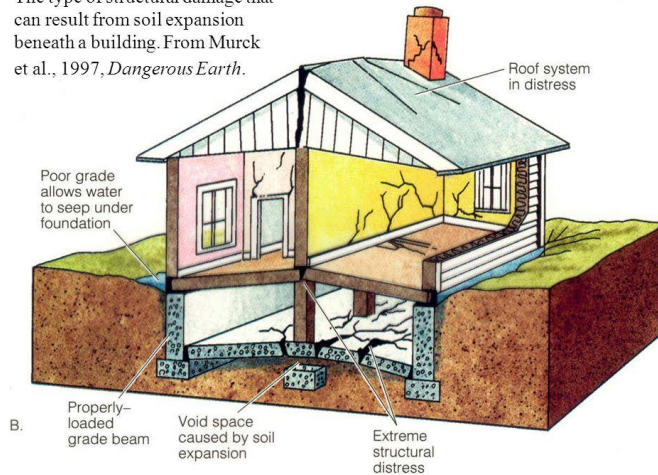
✓ روش پیشنهادی دیگر بهره گیری از بالشتک ماسه ای است (اجرای یک قشر از مصالح شنی بین خاک و پی ساختمان).

Advanced Soil Mechanics

خاک‌های تورم پذیر

The type of structural damage that can result from soil expansion beneath a building. From Murck et al., 1997, *Dangerous Earth*.

دانشگاه صنعتی سیرجان

مکانیک خاک پیشرفته

21

خاک‌های تورم پذیر

✓ برخی از انواع رس‌ها در هنگام جذب آب متورم و پس از دست دادن آب، منقبض می‌شوند. شالوده‌هایی که روی چنین خاکی احداث شوند، تحت نیروهای برکنش قابل توجهی ناشی از تورم قرار می‌گیرند. این نیروهای برکنش باعث بالا آمدگی، ترک و شکست اجزای شالوده و دال کف می‌شوند. در حالت عمومی خاکهای مستعد تورم دارای حد مایع و حد خمیری بزرگتر از حدود ۴۰ و ۱۵ (به ترتیب) می‌باشند.

✓ همانطور که گفته شد، افزایش میزان رطوبت باعث تورم رس می‌شود. عمقی از مقطع خاک که در آن تغییر رطوبت به طور متناوب انجام شود، به ناحیه فعال معروف است.

دانشگاه صنعتی سیرجان

مکانیک خاک پیشرفته

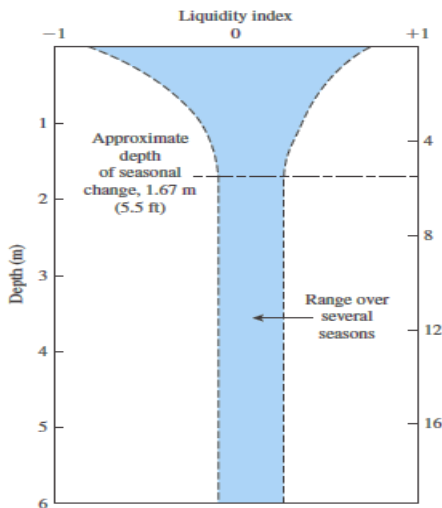
22

Advanced Soil Mechanics

احداث شالوده بر روی خاکهای قابل تورم (خاکهای آماسی)

عمق ناحیه فعال برای بعضی از شهرهای آمریکا

$$LI = \frac{\omega - PL}{LL - PL}$$

شهر	عمق فعال به متر
هوستون	۳ تا ۱.۵
دالاس	۴/۶ تا ۲/۱
سن آنتونیو	۹ تا ۳
دنور	۴/۶ تا ۳

• در بعضی از رسها عمق لایه فعال می تواند تا ۱۵ متر باشد.

عمق ناحیه فعال را می توان با رسم نمودار تغییرات نشانه مایع در مقابل عمق در فصول مختلف تعیین کرد. شکل مقابل مثالی از این نمودار را نشان می دهد.

دانشگاه صنعتی سیرجان

مکانیک خاک پیشرفته

23

تعیین تورم آزاد خاک

■ آزمایش تورم آزاد

■ آزمایش فشار تورم

در **آزمایش تورم آزاد**، نمونه درون ادئومتر تحت سربار کوچکی در حدود ۶/۹ کیلو نیوتن بر متر مربع قرار داده می شود. سپس به نمونه آب اضافه شده و افزایش ارتفاع نمونه تا رسیدن به حد تعادل اندازه گیری می شود. درصد تورم آزاد توسط رابطه زیر تعریف می شود:

$$s_{w(\text{free})}(\%) = \frac{\Delta H}{H} (100)$$

که در آن:

$s_{w(\text{free})}$ = تورم آزاد (درصد)

ΔH = ارتفاع تورم به علت اشباع شدن

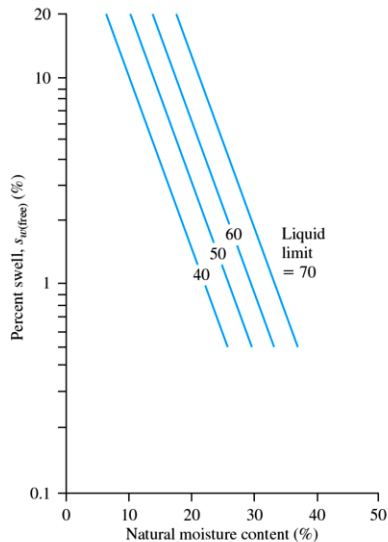
دانشگاه صنعتی سیرجان

مکانیک خاک پیشرفته

24

Advanced Soil Mechanics

تعیین تورم آزاد خاک

$$\Delta S_F = 0.0033Zs_{w(\text{free})}$$

ΔS_F = free surface swell

Z = depth of active zone

$s_{w(\text{free})}$ = free swell, as a percentage

تعیین تورم آزاد خاک

A soil profile has an active zone of expansive soil of 2 m. The liquid limit and the average natural moisture content during the construction season are 60% and 30%, respectively. Determine the free surface swell.

Solution

From Figure 11.13 for LL = 60% and $w = 30\%$, $s_{w(\text{free})} = 1\%$. From Eq. (11.10),

$$\Delta S_F = 0.0033Zs_{w(\text{free})}$$

Hence,

$$\Delta S_F = 0.0033(2)(1)(1000) = \mathbf{6.6 \text{ mm}}$$

Advanced Soil Mechanics

تعیین تورم آزاد اصلاح شده خاک

- تعیین نشانه تورم آزاد اصلاح شده، توسط راثو و همکاران (۱۹۸۷) ارائه شده که تخمین مناسبتری از پتانسیل تورم خاکهای رسی بدست می دهد.
- در این آزمایش ابتدا یک نمونه به وزن تقریبی ۱۰ گرم که در کوره خشک شده، تهیه می شود.
- سپس نمونه به صورت پودر در آمده و در ظرفی محتوی ۱۰۰ میلی لیتر آب مقطر ریخته می شود. بعد از ۲۴ ساعت، حجم رسوبات متورم شده اندازه گیری می شود. حال نشانه تورم آزاد اصلاح شده به صورت زیر تعریف می شود:

$$\text{نشانه تورم آزاد اصلاح شده} = \frac{V - V_s}{V_s}$$

که در آن:

V = حجم خاک بعد از تورم

$V_s = \frac{W_s}{G_s \gamma_w}$ = حجم ذرات جامد خاک

W_s = وزن نمونه خشک شده در کوره

تعیین تورم آزاد اصلاح شده خاک

بر پایه نشانه تورم آزاد اصلاح شده، پتانسیل تورم خاک به صورت زیر سنجیده می شود:

نشانه تورم آزاد اصلاح شده	پتانسیل تورم
$< 2/5$	قابل صرف نظر کردن
۱۰ تا ۲/۵	متوسط
۲۰ تا ۱۰	بالا
بزرگتر از ۲۰	خیلی زیاد

Advanced Soil Mechanics

تعیین فشار تورم

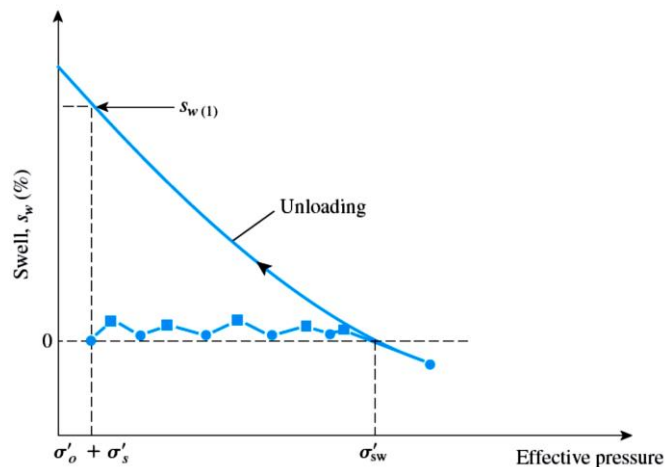
• در آزمایش فشار تورم، نمونه در حلقهٔ تحکیم قرار داده شده و بر آن فشاری مساوی فشار مؤثر سربار σ'_0 به علاوهٔ فشار تقریبی شالوده σ'_s اعمال می شود. سپس آب به نمونه اضافه می شود. به محض آغاز تورم نمونه، فشار با نمونه‌های تدریجی طوری بر نمونه اعمال می شود که از تورم آن جلوگیری نماید. این عمل تا حصول فشار تورم کامل ادامه می یابد. در این زمان فشار کل وارد بر نمونه برابر است با :

$$\sigma'_{sw} = \sigma'_0 + \sigma'_s + \sigma'_1$$

که در آن :

σ'_{sw} = فشار کل به منظور جلوگیری از تورم و یا تورم صفر
 σ'_1 = فشار اضافی برای جلوگیری از تورم بعد از افزودن آب

احداث شالوده بر روی خاکهای قابل تورم (خاکهای آماسی)

• مقدار $\sigma'_{sw} \approx 20-30$ کم و مقدار $1500-2000$ خیلی زیاد در نظر گرفته می شود.

Advanced Soil Mechanics

تعیین میزان تورم با توجه به نمودار فشار تورم

- با استفاده از فشار تورم می توان مقدار بالازدگی یک شالوده را تعیین کرد (اونیل و پور مؤید - ۱۹۸۰). داریم:

$$\Delta S = \sum_{i=1}^n [s_{w(1)} (\%)] (H_i) (0.01)$$

که در آن:

$$\sigma'_o + \sigma'_s = s_{w(1)} (\%) \text{ تورم، بر حسب درصد، برای لایه } i \text{ تحت فشار}$$

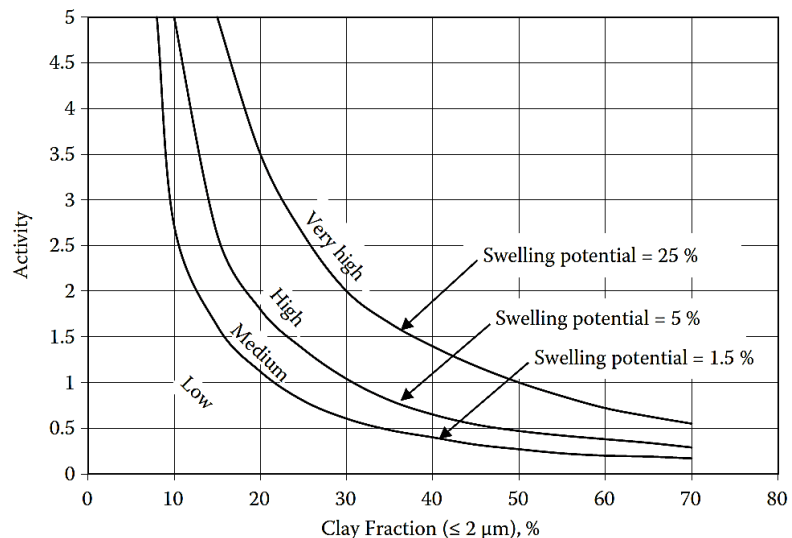
$$\Delta H_i = \text{ضخامت لایه } i$$

روش تعیین مقدار بالازدگی خاک با استفاده از رابطه فوق تعیین می شود.

احداث شالوده بر روی خاکهای قابل تورم (خاکهای آماسی)

$$A = \frac{PI}{\text{(درصد وزنی ذرات با اندازه رسی)}}$$

Advanced Soil Mechanics

احداث شالوده بر روی خاکهای قابل تورم (خاکهای آماسی)

Liquid limit	Plasticity index	Potential swell (%)	Potential swell classification
<50	<25	<0.5	Low
50–60	25–35	0.5–1.5	Marginal
>60	>35	>1.5	High

Potential swell = vertical swell under a pressure equal to overburden pressure

^aBased on data from O'Neill and Poormoayed (1980)

راهکارهای مقابله با خاکهای تورم‌پذیر

• در صورتی که خاک با پتانسیل تورم کم طبقه بندی گردد، در طراحی و ساخت شالوده می‌توان از روشهای استاندارد و عادی استفاده کرد. لیکن اگر پتانسیل تورم یک خاک متوسط و یا زیاد باشد، باید تدابیری اتخاذ گردد. این تدابیر عبارتند از:

- ✓ تعویض خاک قابل تورم زیر شالوده
- ✓ تغییر طبیعت خاک قابل تورم با استفاده از یکی از روشهای تراکم، پیش رطوبت، عایقهای رطوبتی و تثبیت‌کننده‌های شیمیایی.
- ✓ مقاوم کردن سازه در مقابل تورم. این کار را می‌توان با احداث شالوده های شمعی و یا پایه های عمیق انجام داد و یا با انعطاف پذیر ساختن سازه، خطر ترک خوردگی در آن را به هنگام تورم از بین برد.

Advanced Soil Mechanics

راهکارهای مقابله با خاک‌های تورم‌پذیر

تعویض خاک

در صورتی که خاک قابل تورم، سطحی و دارای عمق کم باشد، می‌توان تمام خاک قابل تورم را برداشت و آن را با خاک مناسب پر کرد و به قدر لازم متراکم نمود.

تراکم

تجربه نشان داده است که تراکم خاک در سمت راست میزان رطوبت بهینه (رطوبتی در حدود ۳ تا ۴ درصد بیش از میزان رطوبت بهینه) می‌تواند به طور قابل توجهی مقدار تورم خاکهای قابل تورم را کاهش دهد. حتی تحت چنین شرایطی ساخت اجزایی نظیر دال کف بر روی خاکهایی که احتمال می‌رود میزان نشست آنها بزرگتر از ۳۵ میلیمتر باشد، باید با احتیاط همراه باشد.

راهکارهای مقابله با خاک‌های تورم‌پذیر

پیش رطوبت

در این روش با آب اندازی در سطح زمین، رطوبت خاک بالا برده شده و در نتیجه قبل از احداث شالوده، اکثر تورم خاک رخ می‌دهد. البته این روش احتیاج به زمان زیادی دارد، چون نفوذ آب در خاکهای رسی با خاصیت خمیری زیادی به کندی صورت می‌گیرد. بعد از آب اندازی، افزودن ۴ تا ۵ درصد آهک شکفته به لایه فوقانی خاک، باعث کاهش خاصیت خمیری و افزایش کار پذیری خاک می‌شود.

نصب عایقهای رطوبتی

با کنترل رطوبت خاکهای قابل تورم می‌توان از وقوع تورم جلوگیری نمود و یا میزان آن را به مقدار زیادی کاهش داد. این کار را می‌توان با تعبیه عایقهای رطوبتی قائم با عمق $1/5$ متر در حول محیط دال برای دالهای کف انجام داد. عایقهای رطوبتی را می‌توان به وسیله ترانسه‌هایی که با شن و یا بتن مگر کم مایه پر شده اند و یا با استفاده از غشاءهای آب بند اجرا نمود.

Advanced Soil Mechanics

راهکارهای مقابله با خاک‌های تورم‌پذیر

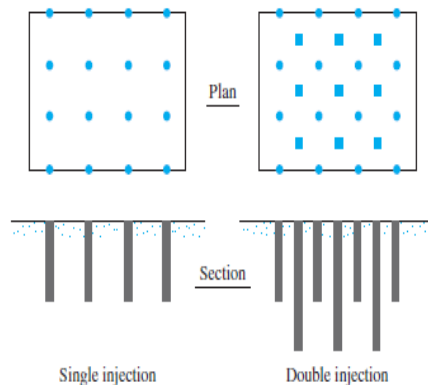
تثبیت خاک

تثبیت خاک به وسیله آهک و سیمان در بعضی موارد نتایج مثبتی داشته است. در اغلب موارد استفاده از دوغاب ۵ درصد آهک کافی می باشد. آهک، یا سیمان با آب و لایه فوقانی مخلوط شده و متراکم می گردند. اضافه کردن آهک باعث کاهش حد مایع و نشانه خمیری شده و در نتیجه از پتانسیل تورم کاسته می شود. این روش برای پایداری لایه ای سطحی به ضخامت ۱ تا ۱/۵ متر می تواند مورد استفاده قرار گیرد.

راهکارهای مقابله با خاک‌های تورم‌پذیر

روش دیگر برای پایدار کردن خاکهای قابل تورم، استفاده از تزریق دوغاب آهک و یا دوغاب آهک و خاکستر آتشفشانی به عمق ۴ تا ۵ متر و در بعضی موارد قدری بیشتر، به منظور پوشش دادن ناحیه فعال است.

Advanced Soil Mechanics

زمین های دفن زباله

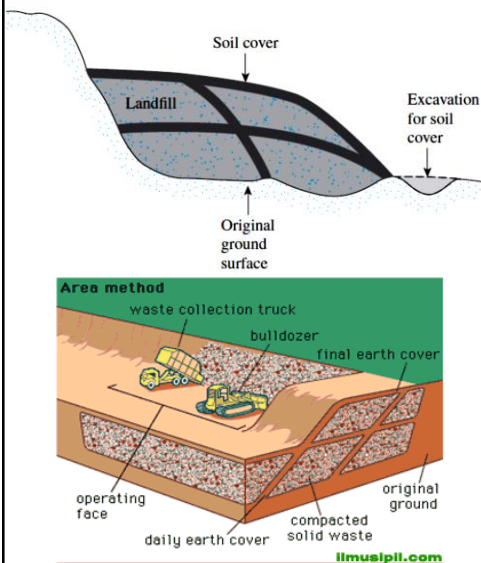

دانشگاه صنعتی سیرجان

مکانیک خاک پیشرفته

39

زمین های دفن زباله

✓ یکی از روش های دفن زباله های شهری، دفن آنها در خاک است. این شیوه تقریباً در تمام کشورهای دنیا متداول است. زباله های شهری هم شامل مواد فاسد شونده ای مثل چوب، کاغذ و الیاف و هم شامل مواد سختی مثل آجر و یا سنگ (نخاله های حاصل از تخریب ساختمانها) می باشند. این زباله ها به وسیله کامیون تخلیه شده و در دفعات مختلف متراکم می شوند و نهایتاً روی آنها با لایه ای از خاک پر می شود.

✓ در حالت متراکم وزن مخصوص زباله ها بین ۵ تا ۱۰ کیلونیوتن بر متر مکعب می باشد. یک شهر یک میلیون نفری می تواند در حدود 3.8×10^6 متر مکعب در سال، زباله در حالت متراکم تولید نماید.

دانشگاه صنعتی سیرجان

مکانیک خاک پیشرفته

40

Advanced Soil Mechanics

سرعت نشست زمین های دفن زباله

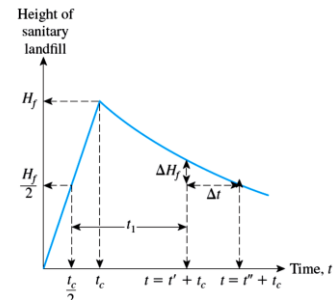

Yen and Scanlon (1975)

$$m = \frac{\Delta H_f \text{ (m or ft)}}{\Delta t \text{ (month)}}$$

m = settlement rate

H_f = maximum height of the sanitary landfill

$m = a - b \log t_1$ [for fill heights ranging from 12 to 24 m (40 to 80 ft)]

$m = c - d \log t_1$ [for fill heights ranging from 24 to 30 m (80 to 100 ft)]

$m = e - f \log t_1$ [for fill heights larger than 30 m (100 ft)]

m is in m/mo(ft/mo).

t_1 is the median fill age, in months

دانشگاه صنعتی سیرجان

مکانیک خاک پیشرفته

41

سرعت نشست زمین های دفن زباله

$$t_1 = t - \frac{t_c}{2}$$

t = time from the beginning of the landfill

t_c = time for completion of the landfill

Item	SI	English
a	0.0268	0.088
b	0.0116	0.038
c	0.038	0.125
d	0.0155	0.051
e	0.0435	0.142
f	0.0183	0.060

دانشگاه صنعتی سیرجان

مکانیک خاک پیشرفته

42

Advanced Soil Mechanics

میزان نشست زمین‌های دفن زباله

$$\Delta H_f = \frac{\alpha H_f}{1 + e} \log \left(\frac{t''}{t'} \right)$$

H_f = height of the fill

e = void ratio

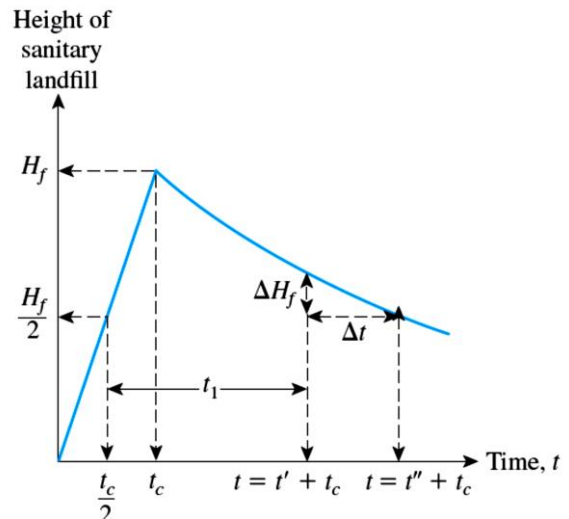
α = a coefficient for settlement

t', t'' = times (see Figure 11.29)

ΔH_f = settlement between times t' and t''

$\alpha = 0.09e$ (برای شرایط مناسب برای فساد)

$\alpha = 0.03e$ (برای شرایط نامناسب برای فساد)

دانشگاه صنعتی سیرجان

مکانیک خاک پیشرفته

43